

המסלול להכשרת מורים לבית הספר העל-יסודי

ראש המסלול העל יסודי: ד"ר כרמית פוקס אברבנאל
שעות קבלה: ימי שלישי 16:30-18:30 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 431 (חדר 6)
09-7476335 | carmit.fuchs@beitberl.ac.il

מנהל סטודנטים: סיגל טולדנו
מיקום: דקל 425
09-7476266 | sigalt@beitberl.ac.il

סגל המסלול: גב' רונית אברמס, ד"ר אביבית אקשוטי-שפיר, גב' רפאלה בביש, גב' שי גרשון, מר תמיר הופמן, ד"ר משה טלסניק, גב' אורלי טננבוים, גב' רותי טסלר, גב' אדוה לזרובסקי, ד"ר שלומית לנגבוים, מר שמואל מימון, ד"ר נתנאלה מלמד, גב' הדר ספרדי, ד"ר אלון פאוקר, ד"ר כרמית פוקס-אברבנאל, מר טל קזרנובסקי, ד"ר אהובה שלר.

המסלול העל יסודי מכשיר מורים להוראה במקצועות הלימוד השונים לבית הספר העל יסודי. המאה ה-21 זימנה את החברה האנושית לתהליכי שינוי בלתי נמנעים. כאנשי חינוך עלינו להתאים את תהליכי ההוראה למציאות המאופיינת בתנדטיות, אי ודאות, מורכבות ועמימות. ההכשרה להוראה מתרחשת בבתי ספר ייחודיים, בליווי מורים מאמנים ומדריכים פדגוגיים אשר מעניקים דוגמה למודלים פדגוגיים חדשניים, יצירתיות ויזמות בתוכניות חינוכיות מגוונות. כל זאת, תוך הטמעת טכנולוגיות מתקדמות ונדרשות בסביבות למידה מגוונות.

ההכשרה מטפחת את המיומנויות הנדרשות בעבודה המורה: למידה רגשית – חברתית, למידה משמעותית, פיתוח חשיבה יזמית חברתית-אקטיביסטית, פיתוח הרגלים ומיומנויות למידה עצמאית בקרב הדור הצעיר.

ההתנסות הקלינית עומדת בבסיס תהליך ההכשרה. התהליך הינו מבוקר ומשלב בין רכיבי לימודים מתחומי הדיסציפלינה, החינוך והפדגוגיה בדגש על פרסונליזציה של הלמידה מחד, ועבודת צוות מאידך. ההתנסות שמה דגש על ההיבטים החברתיים – רגשיים תוך התבוננות רפלקטיבית בהוראה ולמידה באמצעות חקר סוגיות שונות שעולות במהלך העבודה בשדה ההכשרה.

משך הלימודים

חמש שנים לתואר ראשון ושני במסלול ישיר - מותנה בממוצע ציונים של תואר ראשון (80 לפחות) וחוות דעת של ראש המסלול, או ארבע שנים לתואר ראשון במסלול צומח.
הסטודנט יוכל להחליט באיזה מסלול יבחר בסוף שנה ב.

מרכיבי תוכנית הלימודים במסלול

1. לימודי חינוך והוראה

תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים, הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה בכמה תחומים מרכזיים כגון מחשבות בחינוך, נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר ועוד. לימודים אלה נלמדים במשותף עם תלמידי שאר המסלולים (הפירוט בטבלאות שלהלן).

בשנה א ילמדו הסטודנטים ב-מרח"ב = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי. במסגרת מרח"ב יתקיימו לימודים מרוכזים בקהילת המסלול ובקהילת החינוך. לימודי המרח"ב עוסקים בסוגיות מרכזיות בקשר שבין חברה וחינוך ובבירור זהות מקצועית של הלומדים כאנשי חינוך. המרח"ב כולל התנסויות בדרכי למידה חדשניות, הרצאות, סדנאות, סיורים ופעילויות מגוונות. לימודי מרח"ב יתקיימו בימי ג בין 8:30 - 16:00 בשני הסמסטרים. שמות הקורסים הכלולים במרח"ב מפורטים בטבלת פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים במסלול שלהלן.

2. דידקטיקה והכשרה קלינית מעשית

התנסות קלינית מודרכת בהוראה

במסגרת ההתנסות נמצאים הסטודנטים בבית הספר יום בשבוע (08:00-16:00) לאורך כל שנת הלימודים (החל משנת הלימודים השנייה). הם לומדים להכיר את בית הספר כמערכת מורכבת ומתנסים בהוראה בכיתות. פעילות הסטודנטים בבתי הספר נעשית במסגרת קבוצת עמיתים ובליווי ותמיכה מקצועיים של מדריך פדגוגי ומורה מאמן.

בשנה ב ו-ג ההתנסות הקלינית תתקיים יומיים בשבוע, החל מתחילת ספטמבר כולל ימי הערכות וחופשת סמסטר.

במסגרת ההתנסות הסטודנטים נוטלים חלק מדי שנה בכנס תוצרים של המסלול העל-יסודי.

ציון עובר בקורסי ההתנסות הקלינית הוא 70.

3. לימודים דיסציפלינריים

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בשני מקצועות מתוך רשימת החוגים שלהלן: מקרא ותרבות ישראל, ספרות עברית וכללית, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל וגיאוגרפיה, מדעי הסביבה וחקלאות, מתמטיקה, לשון עברית, אנגלית, מדעי החברה ואזרחות.

מומלץ ללמוד בשנים א-ב 8 קורסים דיסציפלינריים בכל שנה (בחוג אחד) על מנת להגיע לשנה ג, שהיא שנת ההתנסות בהוראה דיסציפלינרית, עם ידע נרחב בתחום ההתמחות.

מידע מפורט על תוכניות הלימודים בחוגים ובחטיבות מופיע בפרק החוגים בידיעון. ראו עמ' 171.

4. לימודי העשרה

עברית להוראה, אנגלית

5. לימודי חובה

עזרה ראשונה

ביטחון, בטיחות וזהירות בדרכים

* מעורבות סטודנטים בפעילות בקהילה

השתתפות בפרויקט 'מעורבות חברתית' תאפשר לסטודנט להמיר את הפעילות החברתית בקרדיט אקדמי. לפרטים ראו: 'דיקאן הסטודנטים', עמ' 10

*התמחות בהוראה (סטאז') וחניכה מקצועית במסגרות החינוכיות

כל בוגר המסלול מחויב בשנת סטאז' על מנת לקבל רישיון הוראה ממשד החינוך.

לפרטים ראו: 'פורשים כנף', עמ' 251.

נתיבי הלימוד

מתכונת הלימודים במסלול העל-יסודי היא דו-חוגית. ניתן לבחור באחד מנתיבי הלימוד הבאים (פירוט התוכניות בטבלאות שלהלן):

- נתיב על יסודי דו-חוגי: שני מקצועות הוראה בבית הספר העל-יסודי.
- נתיב על יסודי בשילוב חינוך מיוחד: חוג אחד של מקצוע ההוראה בבית הספר העל-יסודי, וחוג שני חינוך מיוחד (ללא תעודת הוראה בחינוך מיוחד).
- נתיב על-יסודי בשילוב אומנות: חוג אחד של מקצוע ההוראה בבית הספר העל-יסודי, וחוג שני בתוכנית להכשרת מורים לאומנות.

מבנה הלימודים:

נתיב על-יסודי דו-חוגי – נתיב א + נתיב ב

שעות שנתיות	תחום
10 ש"ש	לימודי חינוך והוראה
18 ש"ש	הכשרה קלינית
52 ש"ש	שני חוגים דיסציפלינריים בהיקף של 26 ש"ש כל אחד
4 ש"ש	לימודי העשרה
2 ש"ש	סדנא סטאז
	לימודי חובה
86 ש"ש	סה"כ

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

סה"כ ש"ש	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	אופן הלימוד	נושאי הלימוד
10						1. לימודי חינוך במסגרת המרח"ב = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי
				6		מרח"ב שנה א
				1		אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני
				1		פסיכולוגיה התפתחותית
				1		דמוקרטיה שוויון ומערכת חינוך בישראל
				3		לבחור בחינוך בחברה הישראלית
			4			מרח"ב שנה ב
			1			אוריינות שפתית לאקדמיה
			1			מחקר בשדה החינוך
			1			חינוך דיאלוגי ולמידה משמעותית
			1			חלופות בהערכת לומדים
18						2. הכשרה קלינית
				1		מקבץ התנסות קלינית לשנה א: הכרות עם מסגרות ודגמי הוראה מגוונים

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש
מקבץ התנסות קלינית לשנה ב: התנסות קלינית (יומיים בשבוע) קורס מלווה התנסות- דידקטיקה נירוףפדגוגיה			4 2 1			
מקבץ התנסות קלינית לשנה ג: התנסות קלינית - 4 ש"ש (יומיים בשבוע) קורס מלווה התנסות דידקטיקה של המקצוע-2 ש"ש הכיתה כיחידה חברתית -2 ש"ש סמינריון חקר ההוראה 2 ש"ש				10		
3. לימודים דיסציפלינריים						
4. לימודי העשרה						
אשנב לעברית		1				52
התבגרות, זהות ומיניות			1			4
אנגלית (עד רמת פטור)		2				
5. לימודי חובה (ללא קרדיט)						
עזרה ראשונה				v		
ביטחון, בטיחות וזהירות בדרכים				v		
6. סדנא סטאז'						
סדנא סטאז'					2	
סה"כ						
86						

הערות:

- *סטודנטים שילמדו במסלול צומח ולומדים במתכונת דו-חוגית ידרשו לסמינריון נוסף בדיסציפלינה וכן קורסים נוספים בהיקף של 4 ש"ש בהתאם לתוכנית הלימודים במסלול (סך השעות לא יעלה על 92 ש"ש).
 - *סטודנטים בתוכנית המצוינים הלומדים לתעודת הוראה בשני מקצועות, ילמדו את הקורס מעשה ההוראה-למידה עם ההתנסות בהיקף 2 ש"ש בסמסטר א בשנה א. נוסף לכך עליהם להשתתף בשבוע עבודה מעשית.
 - סטודנטים בתוכנית המצוינים הלומדים לתעודת הוראה במקצוע אחד, ילמדו קורס זה עם ההתנסות בשנה ב.
 - ** קורס דידקטיקה של הוראת המקצוע מתקיים בסוף יום ההתנסות.
- מיקום הקורס ייקבע על ידי המדריכה הפדגוגית.

התנסות בלימודי ארץ ישראל כוללת הדרכת טיול שנתי הכולל לינה, וכן יום שישי. חלק מימי ההתנסות מתקיימים עד שעות הערב בשל סיורים.

*** כל סטודנט מתבקש ללמוד בשנים א ו-ב 8 ש"ש לפחות של קורסים דיסציפלינריים בכל שנה (בחוג אחד). חובה לצבור 16 נקודות בהתמחות על מנת להגיע לשנה ג (שנת הוראה בבית הספר) עם מספיק ידע דיסציפלינרי המאפשר הוראה בחטיבה העל-יסודית .

** לימודי תעודה – לקראת שנה ג', סטודנטים המסיימים שנה ב', יכולים לבחור במקום 2 ש"ש מקורסי הבחירה, קורסי תעודה הנלמדים במרכז החדשנות. אפשרות א': מדריכי טכנופדגוגיה ובינה מלאכותית בלמידה. אפשרות ב': עיצוב גרפי בדגש על אינפוגרפיקה ודטה אנליטיס. הקורסים ילמדו בימי שישי אחת לשבועיים משעה 8:00 עד 14:00 בסמסטר ב'.

הכשרת אקדמאים להוראה בבית הספר העל-יסודי

ראש המסלול: ד"ר כרמית פוקס אברבנאל

תוכנית הלימודים במסלול מיועדת להכשיר אקדמאים להוראה בבית הספר העל-יסודי. התוכנית מיועדת ל:

א. אקדמאים בעלי תואר ראשון לפחות.

ב. אקדמאים שהם מורים בפועל המעוניינים להרחיב את הסמכתם למקצוע הוראה נוסף או לחטיבת גיל נוספת.

המסלול העל יסודי מכשיר מורים להוראה במקצועות הלימוד השונים לבית הספר העל יסודי. המאה ה' 21' זימנה את החברה האנושית לתהליכי שינוי בלתי נמנעים. כאנשי חינוך עלינו להתאים את תהליכי ההוראה למציאות המאופיינת בתנודתיות, אי ודאות, מורכבות ועמימות. ההכשרה להוראה מתרחשת בבתי ספר ייחודיים, בליווי מורים מאמנים ומדריכים פדגוגיים אשר מעניקים דוגמה למודלים פדגוגיים חדשניים, יצירתיות ויזמות בתוכניות חינוכיות מגוונות. כל זאת, תוך הטמעת טכנולוגיות מתקדמות ונדרשות בסביבות למידה מגוונות.

ההכשרה מטפחת את המיומנויות הנדרשות בעבודה המורה: למידה רגשית – חברתית, למידה משמעותית, פיתוח חשיבה יזמית חברתית-אקטיביסטית, פיתוח הרגלים ומיומנויות למידה עצמאית בקרב הדור הצעיר.

ההתנסות הקלינית עומדת בבסיס תהליך ההכשרה. התהליך הינו מבוקר ומשלב בין רכיבי לימודים מתחומי הדיסציפלינה, החינוך והפדגוגיה בדגש על פרסונליזציה של הלמידה מחד, ועבודת צוות מאידך. ההתנסות שמה דגש על ההיבטים החברתיים – רגשיים תוך התבוננות רפלקטיבית בהוראה ולמידה באמצעות חקר סוגיות שונות שעולות במהלך העבודה בשדה ההכשרה.

השתתפות בפעילות זו היא חובה לכל הלומדים במסלול. אנא דאגו להיערך בהתאם. נוסף על ההתנסות בבתי הספר, במהלך השנה נערכים ימי עיון ופעילויות משותפות לכל הסטודנטים הלומדים בפקולטה לחינוך. הערה חשובה: ההתנסות המעשית מתקיימת אך ורק בבתי הספר אשר נבחרו על ידי המכללה, בליווי המדריך הפדגוגי ובמסגרת קבוצת עמיתים.

המקצועות שאותם ניתן ללמוד לתעודת הוראה הם:

מדעי החברה ואזרחות, לימודי סביבה, מתמטיקה, מקרא ותרבות ישראל, ספרות, לשון עברית, שפה וספרות ערבית, תרבות ישראל, גיאוגרפיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל.

בתחומים הבאים: ביולוגיה, כימיה, מדעי המחשב, ערבית ופיזיקה, מתקבלים לתעודת הוראה רק בעלי תואר במקצועות הנ"ל.

מבנה הלימודים

שעות שנתיות	תחום
12 ש"ש	לימודי חינוך והוראה
12 ש"ש	הכשרה קלינית
עד 26 ש"ש	לימודים דיסציפלינריים
50 ש"ש	סה"כ

תוכנית לימודים לאקדמאים במסלול העל-יסודי

תוכנית הלימודים תכלול שני מקבצים:

קורסים שיילמדו בימי שלישי וחמישי לסירוגין לאחר ההתנסות- באחריות המסלול

הערות	היקף	שם הקורס	
	12		1. לימודי חינוך והוראה
	5		קורסי חינוך גנריים
	1	פסיכולוגיה התפתחותית	
	1	סיכויים וסיכונים בגיל ההתבגרות	
	1	חלופות בהערכת לומדים*	
	1	נירופדגוגיה	
	1	חינוך הומניסטי בעבר ובהווה	
	7		קורסי הוראה במסגרת המסלול
	3	הכיתה כיחידה חברתית	
	1	למזג את הקצוות- סוגיות בהכלה	
	1	מחשבת החינוך המיוחד	

הערות	היקף	שם הקורס	
		א גישות מתווכות בהוראה	
	2	סמינריון חקר ההוראה	
	12		2. הכשרה קלינית
	9	התנסות מעשית	
	2	קורס דיזקטיקה של הוראת המקצוע	
	1	חדשנות פדגוגית ויוצרי דרך	
		עזרה ראשונה ביטחון, בטיחות וזהירות בדרכים עברית לאקדמאים	לימודי חובה ללא קרדיט